

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 15 0 У 005529 22 Увп
Бања Лука, 13.5.2024. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић предсједника вијећа, Страхине Турковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз судјеловање Жељке Вујановић као записничара, у управном спору по тужби В. С. из Н. ул... , заступан по пуномоћнику Ј.Ч. адвокату из Т. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 25.02.2022. године, туженог Фонда..., у предмету признавања права на старосну пензију, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 005529 22 У од 14.06.2022. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 13.5.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се уважава, пресуда Окружног суда у Требињу број 15 0 У 005529 22 У од 14.06.2022. године преиначавана на начин да се тужба уважава и оспорени акт поништава.

Тужени је дужан тужиоцу надокнадити трошкове управног спора у износу од 1.875,00 КМ у року од 30 дана рачунајући од дана пријема ове пресуде под претњом принудног извршења.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба, против оспореног акта којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Фонда..., Филијала Т. број ... од 25.01.2022. године. Тим рјешењем је тужиоцу утврђено право на старосну пензију у износу од 670,10 КМ мјесечно, почев од 16.4.2020. године.

Одбијање тужбе суд је образложио позивом на члан 4 Закона о доприносима („Сл. гласник Републике Српске“ број: 51/01), којим је регулисано да стечајни управник као лице именовано на дужност није био обвезник доприноса јер за обављање те дужности није остваривао плату или другу накнаду која се третира као плата већ је имао новчана примања у виду награде која има карактер личног примања. Напомиње да је Законом о измјенама и допунама Закона о доприносима („Сл. гласник Републике Српске“ бр. 120/08) измијењена одредба члана 8 став 1 тачка 1 ранијег закона тако да је истим дефинисано да основица доприноса представља лично примање по Закону о порезу на доходак које подлијеже плаћању пореза на доходак и да је примјена ових измјена ступила на снагу 01.01.2009. године па је евидентно да се овај закон не може ретроактивно примијенити. По мишљењу суда тек од 01.01.2009. године стечајни управник је обвезник доприноса на друга примања која имају карактер личних примања

и обавеза уплате доприноса на име награде за стечајног управника постоји од 01.01.2009. године па да је првостепени орган туженог правилно поступио када је извршио промјену података у матичној евиденцији осигураника и од 01.01.2009. године па надаље урачунао и новчане накнаде које је тужилац остварио у основицу за обрачун доприноса па је слједствено томе и износ старосне пензије тужиоцу правилно обрачунат рјешењем од 25.01.2022. године. Суд још додаје да је Закон о стечајном поступку („Сл. гласник Републике Српске“ број 67/02, 38/03, 96/03 и 68/07) који закон је био на снази у спорном периоду, одредбом члана 24 став 3 прописао да стечајни судија именује стечајног управника и да је одредбом члана 25 став 4 тог закона регулисано да се награда за рад стечајног управника одређује према одредби члана 237 истог закона којом је прописано да ће ближе прописе о награди и накнади стечајном управнику донијети министар правде што значи да примање стечајног управника не представља плату или другу накнаду која се третира као плата.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија наведену пресуду из основа садржаног у одредби члана 35 став 2 Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС). Истиче да је тужилац у периоду од 24.5.2006. до 31.12.2008. године био стечајни управник код АД „Ј.“ у стечају Н. и ОДП Фабрика трикотаже „П.о.“ у стечају К. у периоду од 29.11.2006. до 30.11.2009. године и да је за обављање дужности стечајног управника примао новчану накнаду од по 1.000,00 КМ мјесечно на који износ су уплаћени доприноси за ПИО па суд износи закључак да је другостепени орган цијенио овај жалбени навод иако се у рјешењу туженог наводи „Да не постоје регистроване пријаве за осигурање по основу обављања послова стечајног управника од 2006. до 2008. године у матичној евиденцији осигураника Фонда ПИО од уплатиоца доприноса АД „Ј.“ у стечају Н. и ОДП Фабрика трикотаже „П.о.“ у стечају К., него пријаве на осигурање почев од 01.01.2009. године“. Нижестепени суд погрешно тумачи одредбе Закона о доприносима и Закона о стечајном поступку при чему потпуно игнорише одредбе Закона о доходу грађана и Закона о ПИО. Позива се на Закон о порезу на доходак („Сл. гласник Републике Српске“ број 91/06, 128/06, 120/08, 71/10 и 1/11) којим је прописано да је порески обвезник физичко лице које, по одредбама овог закона, остварује опорезиви доходак (члан 5), да су лична примања на која се плаћа порез на доходак нето плата и сви новчани и неновчани приходи, накнаде и користи које порески обвезник оствари по било ком основу, уколико овим законом нису ослобођени или дургачије опорезовани (члан 10), па будући да је тужилац остваривао новчану накнаду за вријеме обављања дужности стечајног управника у горе наведеном периоду и да му та накнада улази у лична примања на која су уплаћени доприноси онда се те накнаде требају урачунати приликом обрачуна пензије у смислу члана 47 Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник Републике Српске“ број 134/11, 82/13, 103/15, 111/21 и 15/22 - у даљем тексту: Закон о ПИО). Указује да је у идентичној правној ствари Окружни суд у Бијељини пресудом број 12 0 У 007451 19 У од 09.9.2019. године уважио тужбу и поништио побијани акт туженог. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи, а тужиоцу досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Тужени у одговору на захтјев понавља наводе из оспореног акта и сматра да је побијана пресуда правилна и законита, а наводи захтјева неосновани. Позивање тужиоца на пресуду Округног суда у Бијељини сматра непримјењивим јер се она односи само на конкретан случај за коју је обавезујући став из те пресуде. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши побијану пресуду, захтјев и одговор на захтјев, те остале прилоге у спису предмета, на основу одредбе члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске”, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произлази да је тужиоцу првостепеним рјешењем од 25.01.2022. године признато право на старосну пензију у износу од 670,10 КМ мјесечно, почев од 16.4.2020. године. Оспореним актом одбијена је жалба тужиоца, а побијаном пресудом је одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт из разлога који су наведени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Захтјев је основан.

Суд налази да се захтјевом основано указује да је тужени предметну управну ствар ријешити на основу неправилне примјене материјалног права, прије свега Закона о ПИО, Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима, а да је исту повреду учинио и нижестепени суд када је тужбу одбио као неосновану.

Тужени закључује да се доприноси за ПИО који су уплаћени на име остварене новчане накнаде тужиоца за период од 24.5.2006. до 31.12.2008. године, које је тужилац примао мјесечно у износу од 1.000,00 КМ као стечајни управник код АД „Ј.“ у стечају Н. и на име новчане накнаде коју је примао за период од 30.11.2006. до 30.11.2009. године у износу од 1.000,00 КМ мјесечно као стечајни управник код ОДП Фабрика трикотаже „П.о.“ у стечају К. нису регистроване у матичној евиденцији осигураника, па да нису узете у обзир код обрачуна пензијског основа и пензије као и из разлога што те накнаде у вријеме исплате по Закону о дориносима нису сматране платом или другом накнадом која је третирана као плата и да је та могућност остварена тек измјенама Закона о доприносима које измјене су ступиле на снагу 01.01.2009. године, без обзира што је тужилац пружио доказе из којих произлази да му је на исплаћене накнаде обрачунат и уплаћен допринос за ПИО за горе наведени спорни период.

Наведено закључивање туженог, а које је као правилно прихватио и нижестепени суд у побијаној пресуди, је погрешно јер је одредбом члана 123 став 2 Закона о ПИО прописано да се чињенице које се не могу утврдити на основу података из матичне евиденције, а које су од значаја за остваривање права, утврђују у поступку рјешавања о тим правима, а одредбом члана 147 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник Републике Српске“, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 – у даљем тексту: ЗОУП), регулисано је да се чињенице на основу којих се доноси рјешење (одлучне чињенице) утврђују доказима (став 1), а као доказно средство може се употријебити све што је подесно за утврђивање стања ствари и што одговара поједином случају, као што су исправе, односно микрофилмска копија исправе или репродукција те копије, искази свједока, изјаве странке, налаз и мишљење вјештака, увиђај и др. (став 2).

Овај суд наглашава да подаци унесени у матичну евиденцију нису непромјенљива категорија јер се ти подаци могу мијењати у случајевима прописаним законом (члан 113 Закона о ПИО) укључујући и ситуацију када се накнадно утврди да су у матичној евиденцији унесени неисправни, нетачни или непотпуни подаци.

Тужилац је за обављање дужности стечајног управника, на коју дужност је именован рјешењем стечајног судије, примао новчану накнаду на коју су обрачунати и уплаћени доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, при чему је одредбом члана 47 став 2 Закона о ПИО прописано да се под укупним износом плата, односно основица осигурања подразумијева укупни годишњи износ плата, односно основица осигурања, новчаних и неновчаних прихода и накнада које је осигураник остварио, на које је обрачунат и уплаћен допринос.

Стога, према налажењу овог суда, тужени није правилно поступио када у матичној евиденцији није измијенио податке о висини новчаних примања за горе наведени спорни период, јер без сумње новчане накнаде које је тужилац примао као стечајни управник, а на које износе накнаде су обрачунти и уплаћени доприноси за ПИО представљају примања која у смислу одредбе члана 47 став 2 Закона о ПИО представљају основ за обрачун личног коефицијента тужиоца сходно одредби члана 47 став 1 тог закона.

Закључивање нижестепеног суда да новчане накнаде, које је примао тужилац као стечајни управник, не представљају плату или друге накнаде које се сматрају платом већ представљају лична примања је формалистички приступ тумачењу ових појмова и није у складу са методама тумачења правних норми јер тумачење правне норме подразумијева да се тој правној норми да прави смисао користећи уобичајене методе тумачења (језичко, телеолошко, системско, логично, историјско итд.)

Тужени у оспореном акту и у одговору на захтјев наводи да тужилац у вријеме примања новчане накнаде као стечајни управник није био обвезник уплате доприноса на лична примања, а не даје разлоге зашто је тужени примио те уплате доприноса, односно зашто их није вратио уплатиоцу ако тужилац није био обвезник уплате тих доприноса.

Евидентно је, да из свега изложеног произлази да је оспорени акт захваћен повредама правила поступка, због чега је нижестепени суд исти требао поништити, па како то није учинио то је побијана пресуда захваћена повредама поступка из одредбе члана 35 став 2 ЗУС па се отуда захтјев тужиоца, на основу одредаба члана 40 став 1 и 2 тог закона, уважава и побијана пресуда преиначава на начин како је то одређено ставом 1 изреке ове пресуде.

Одлука о трошковима поступка заснива се на одредби члана 6 став 1 Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник Републике Српске“, број 63/11) којом је прописано да је странка која изгуби спор дужна противној странци надокнадити трошкове спора, члану 397 Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13 – у даљем тексту: ЗПП), којим је прописано да ће суд када преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучити о трошковима поступка и члану 387 истог закона којим је регулисано ако је прописана Тарифа за награде адводата или за друге трошкове, ови трошкови ће се одмјерити по овој тарифи. Тужилац је поставио захтјев за накнаду трошкова управног спора у износу од 750,00 КМ, а који се односе на састав тужбе са паушалом који износ је и досуђен јер је у сагласности са Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник Републике Српске“, број 68/05 – у даљем тексту: Тарифа) којом је у Тарифном броју 3 прописано да, за састављање поднеска (тужбе) у управном спору награда износи 300 бодова па како је вриједност бода, у смислу члана 14 став 2 Тарифе,

2,00 KM онда награда адвоката за састав тужбе износи 600,00 KM плус паушал од 25% у смислу члана 12 Тарифе што износи 150,00 KM или укупно 750,00 KM. Такође тужилац је поставио захтјев за накнаду трошкова састава захтјева у износу од 900,00 KM и паушала од 25% што износи 225,00 KM па је досуђен износ од 1.125,00 KM, на име састава захтјева по адвокату, тако да је тужиоцу досуђен укупан износ трошкова управног спора од 1.875,00 KM, јер су исти у складу са Тарифом.

Записничар
Жељка Вујановић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић